

MỘT SỐ ĐIỂM MỚI VỀ XÁC ĐỊNH MỨC ĐIỀU CHỈNH TIỀN LƯƠNG VÀ THU NHẬP THÁNG ĐÃ ĐÓNG BẢO HIỂM XÃ HỘI

MỸ NGÂN

Ngày 03/01/2023, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội đã ban hành Thông tư 01/2023/TT-BLĐTBXH về quy định mức điều chỉnh tiền lương và thu nhập tháng đã đóng bảo hiểm xã hội (**Thông tư 01**), thay thế cho Thông tư 36/2021/TT-BLĐTBXH (**Thông tư 36**). Thông tư 01 có hiệu lực kể từ ngày 20/02/2023, tuy nhiên các quy định tại Thông tư này có giá trị áp dụng đối với những đối tượng thuộc phạm vi điều chỉnh kể từ ngày 01/01/2023. Dưới đây là một số nội dung đáng chú ý của văn bản này:

Thứ nhất, sửa đổi quy định về đối tượng áp dụng. Theo đó, Thông tư 01 điều chỉnh thời hạn hưởng bảo hiểm xã hội (**BHXH**) một lần hoặc được hưởng trợ cấp tuất một lần, thời hạn hưởng lương hưu, trợ cấp một lần khi nghỉ hưu, BHXH một lần hoặc bị chết mà thân nhân được hưởng trợ cấp tuất một lần của các đối tượng áp dụng tại Thông tư 36, cụ thể như sau:

(i) Đối với đối tượng điều chỉnh tiền lương đã đóng BHXH theo quy định tại khoản 1 và khoản 2 Điều 10 Nghị định 115/2015/NĐ-CP:

- Người lao động thuộc đối tượng thực hiện chế độ tiền lương do Nhà nước quy định bắt đầu tham gia BHXH từ ngày 01/01/2016 trở đi, hưởng BHXH một lần hoặc bị chết mà thân nhân được hưởng trợ cấp tuất một lần trong thời gian từ ngày 01/01/2023 đến ngày 31/12/2023. Trước đây theo Thông tư 36, thời gian hưởng BHXH một lần hoặc được hưởng trợ cấp tuất một lần tính từ ngày 01/01/2022 đến ngày 31/12/2022.
- Người lao động đóng BHXH theo chế độ tiền lương do người sử dụng lao động quyết định, hưởng lương hưu, trợ cấp một lần khi nghỉ hưu, BHXH một lần hoặc bị chết mà thân nhân được hưởng trợ cấp tuất một lần trong thời gian từ ngày 01/01/2023 đến ngày 31/12/2023. Trước đây, mốc thời gian này theo quy định của Thông tư 36 được tính từ ngày 01/01/2022 đến ngày 31/12/2022.

(ii) Đối với đối tượng điều chỉnh thu nhập tháng đã đóng BHXH theo quy định tại khoản 2 Điều 4 Nghị định 134/2015/NĐ-CP là người tham gia BHXH tự nguyện hưởng lương hưu, trợ cấp một lần khi nghỉ hưu, BHXH một lần hoặc bị chết mà thân nhân được hưởng trợ cấp tuất một lần trong thời gian từ ngày 01/01/2023 đến ngày 31/12/2023. Theo Thông tư 36, mốc thời gian này được tính từ ngày 01/01/2022 đến ngày 31/12/2022.

Thứ hai, điều chỉnh tiền lương tháng và thu nhập tháng đã đóng BHXH. Theo đó, mức điều chỉnh tiền lương và thu nhập tháng đã đóng BHXH từ trước năm 1995 đến năm 2021 đều tăng so với quy định của Thông tư 36. Tiêu biểu, mức điều chỉnh tiền lương và thu nhập tháng đã đóng BHXH của năm 2021 theo Thông tư 01 tăng lên là 1,03 thay vì 1,00 theo quy định tại Thông tư 36. Bên cạnh đó, Thông tư 01 cũng bổ sung mức điều chỉnh tiền lương và thu nhập tháng đã đóng BHXH của năm 2023 là 1,00.

Thứ ba, quy định về cách tính tiền lương, thu nhập tháng đóng BHXH với một số đối tượng đặc thù. Theo đó, quy định tại Thông tư 01 kế thừa các nội dung tương ứng tại Thông tư 36, cụ thể:

- Đối với người lao động vừa có thời gian đóng BHXH thuộc đối tượng thực hiện chế độ tiền lương do Nhà nước quy định vừa có thời gian đóng BHXH theo chế độ tiền lương do người sử dụng lao động quyết định thì tiền lương tháng đóng BHXH đối với người lao động bắt đầu tham gia BHXH theo chế độ tiền lương do Nhà nước quy định từ ngày 01/01/2016 trở đi và tiền lương tháng đã đóng BHXH theo chế độ tiền lương do người sử dụng lao động quyết định được điều chỉnh theo quy định tại khoản 1 Điều 2 Thông tư 01.
- Đối với người lao động vừa có thời gian đóng BHXH bắt buộc vừa có thời gian đóng BHXH tự nguyện thì thu nhập tháng đã đóng BHXH tự

nguyên được điều chỉnh theo quy định tại khoản 1 Điều 3 Thông tư 01; tiền lương tháng đã đóng BHXH bắt buộc được điều chỉnh theo quy định tại Điều 10 Nghị định 115/2015/NĐ-CP và Điều 2 Thông tư 01. Mức bình quân tiền lương và thu nhập tháng đã đóng BHXH làm căn cứ tính hưởng lương hưu, trợ cấp một lần khi nghỉ hưu, BHXH một lần và trợ cấp tuất một lần được tính theo quy định tại khoản 4 Điều 11 Nghị định 115/2015/NĐ-CP và khoản 4 Điều 5 Nghị định 134/2015/NĐ-CP.

MỘT SỐ BÌNH LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

Việc điều chỉnh tiền lương/thu nhập tháng đã đóng BHXH theo Thông tư 01 nhằm đảm bảo quyền lợi cho người lao động tham gia BHXH. Theo Bảo hiểm xã hội Việt Nam, đây là việc làm hằng năm của các cơ quan chức năng nhằm giúp số tiền của người tham gia BHXH được bảo toàn về giá trị. Vì vậy, các doanh nghiệp cần phổ biến thông tin về việc thay đổi mức điều chỉnh tiền lương và thu nhập tháng đã đóng BHXH cho người lao động, giúp người lao động hiểu rõ về các quyền lợi liên quan đến BHXH mà họ đang tham gia.